

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Finis Austriae

Včerajšnji dan je bil sekularnega pomena za obstoj avstrijske republike. Nikdo, kdor ni računal s potenco nemške reakcije in nemškega odgovora, ni mogel pričakovati, da se bodo stvari tako zaostrele ter prelomno zasuknile, ter da bodo izročile Avstrijo kakor zrelo jabolko, brez krvi in brez posebnih naporov, v roke rajhu in narodnemu socializmu.

Kdor je poslušal Schuschniggov dunajski govor dne 17. februarja t. l., to je 15 dni po berchtesgadenskih razgovorih, se je moral vprašati: Kakšna jamstva ima Schuschnigg, da se lahko tako odločno zavzema za neodvisnost in samostojnost Avstrije. Tedaj ni pač nikdo slutil, da bo mesec dni zaplapolal nad Avstrijo kljukasti križ in da bodo iz trebušastega trojanskega konja, ki ga je 11. julija 1936 pripeljal v osrčje Avstrije von Papen, ko so sklepali znani nemško avstrijski sporazum, ki ga je pa Nemčija sedaj odpovedala, um, ki ga je pa Nemčija sedaj odpovedala, izkočili liki prekanjenim grškim vojščakom v Troji narodno socialistični bojovníki ter zavezovali Avstrijo.

Ko je ves svet prisluhnil v sredo zvečer 9. marca t. l. Schuschniggovemu govoru v Inomostu, se je moral vsakdo vprašati: Katera jamstva ima Schuschnigg, da je v zadnjem hipu, za hrbitom narodno socialističnih eksponentov v dunajski vladi ter očitno malo računajoč z reakcijo od strani Berlina, razglasil plebiscit za 13. marca t. l., ki bi pod sedanjimi okoliščinami prinesel Schuschniggu nedvomen uspeh. Kakor se je šušljalo, da je Schuschnigg pred svojim dunajskim govorom 17. februarja dobil jamstva Italije, Francije in tudi Anglije, tako so se v zvezi z razglasitvijo plebiscita, ki so ga moral sedaj odgoditi, raznesla vest, da ima Schuschnigg svoja jamstva. Toda vse te informacije niso, tako lahko sklepamo po poteku včerajšnjih dogodkov na Dunaju, odgovarjale resnici, ker hi se bile stvari morebiti drugače obrnile, čim se je včeraj kot neizogiben pogrebec neodvisne Avstrije pojavil na Dunaju von Papen, ki je prinesel s seboj Hitlerjev aut.

Dunaj, ki je nalikoval včeraj središču pripravljajoče se splošne zmešnjave, je doživel sinoči ob 19.45 ob Schuschniggovem slovesu svojo veliko senzacijo. Z njim vred tudi ves ostali svet, ki si je v svesti, da je sedaj konec neodvisne, samostojne Avstrije, pa če se ta konec zampečati takoj ali pa če se bo pod okoliščinami, s katerimi bo moral tudi Hitler nedvomno računati, odložiti na pozneje. Avstrija je od včeraj v Hitlerjevski oblasti. Dunaj pa je postal berlinska podružnica.

Stari Bismarckov sen se je uresničil. Medtem pa se v Parizu vršijo razgovori za novo vlado in se v Londonu vršijo med Halifaxom in Ribbentropom konference, kako bi dosegli pri českoslovaški vladi jamstva glede avtonomije za nemško narodno manjšino. Velešle čakajo in gledajo, četudi nikdo ne ve, kaj je z vestmi, da bo nemška vojska na pobudo sedanjave avstrijske vlade vkorakala v Avstrijo.

Za nas pa nastaja s tem nov položaj. Tam onstran meja se je zgodilo nekaj, česar ne moremo ocenjevati z brezskrbno lahkomišljenostjo in lagodnim presojanjem položaja. Dogodki včerajšnjega dne nam narekujejo potrebo intenzivnejšega narodno obrambnega dela, ustanovitve posebnega narodnega sveta in narodno obrambnega instituta, nadalje nacionalnega, sistematičnega utrjevanja narodne misli; ob meje ter reševanja slovenske ogrožene posesti. S tihim, vztrajnim in doslednim delovanjem bomo lahko na-

Narodni socializem zavladal Avstriji

Schuschnigg zapustil Avstrijo — Seiss Inquart novi kancelar — Nova vlada — Himmler na Dunaju! — Velikanske manifestacije po vsej Avstriji — Oddelki SA in SS zasedli uradna poslopja — Noben nemški vojak ni prekoračil avstrijske meje — Gradec v morju zastav s kljukastim križem

SCHUSCHNIGG.

DUNAJ, 12. marca. Davi ob 2. uri je imenoval zvezni predsednik Miklas dosedanjega notranjega ministra dr. Arturja Seiss-Inquarta za avstrijskega zveznega kancelarja, ki je obenem prevzel tudi vodstvo državne obrambe. Kot državni tajnik mu je podrejen dr. Skubl, ki mi stoji na strani major Hubert Klausner in dr. Kaltenbrunner. Zvezni predsednik Miklas je zatem na predlog no-

vega kancelarja odobril sledečo sestavo nove dunajske vlade: dr. Edvard Glaise-Hostensau podkancelar, dr. Viljem Wolf zunanji minister, dr. Heuber minister za pravosodje, dr. Mengin minister za proročstvo, dr. Hugo Jury minister za socialno politiko, dr. Rudolf Neumaier minister za finance, inž. Reinthaler minister za poljedelstvo, dr. Fischbach minister za trgovino. Na Dunaju se je zbrala ob novih dogodkih ogromna množica ljudi, ki je demonstrirala po dunajskih ulicah. Oddelki SS in SA so skupno s policijo skrbeli za varnostno službo. V velikanski povorki so korakali pripadniki vseh stanov in poklicev. Manifestacije so trajale vso noč. Množice so nosile zastave s kljukastim križem in s transparenti ter z napisom »Oesterreich ist frei«. Navdušenje je šlo v višek, ko sta dr. Hugo Jury ter inž. Reinthaler z balkona poslopja zveznega kancelarja razglasila množici novo vlado. Bilo je nešteto prizorov pobratimljenja množice z vojsko in policijo. Davi ob 5. je priletel iz Monakovega na Dunaj vodja rajhovskih od-

delkov SS Himmler v spremstvu voditeljev rajhovskih SS, Josta, Müllerja in podpolkovnika Meissnerja. O velikih, neprekinjenih manifestacijah poročajo tudi iz posameznih deželnih prestolnic. Gradec je v morju zastav s kljukastim križem. Deset tisoči so se ob 22. uri razvrstili v ogromno baklado, ki je manifestirala po mestu. Kakor so na Dunaju na Rotovžu, na poslopju zveznega kancelarstva in drugih zgradbah razobesili zastave s kljukastim križem, tako so tudi v Gradcu razobesili zastavo s kljukastim križem na rotovžu in na palači deželnega glavarstva. Nikjer ni bilo nobene incidenta in je množica vso noč vzkljkala Hitlerju. Poročila o velikih manifestacijah prihajajo tudi iz Celovca, kjer so oddelki SA in SS zasedli vse urade, iz Inomosta, Linca in Salzburga. Povsod so oddelki SA ter SS zasedli uradna poslopja. V Linzu sta govorila množici Hitlerjevski prvaka Wolkesdorfer in Breitensteiner. Vseposvoda so na uradnih poslopjih razobesili zastave s kljukastim križem.

Avstrija v valu revolucionarnega razpoloženja

V Inomostu so hitlerjevci zasedli rotovž in palačo deželnega glavarja — V Lincu bitka na Glavnem trgu, 60 oseb ranjenih — Ves Gradec v zastavah s kljukastim križem

DUNAJ, 12. marca. Prestolnica Avstrije je nudila včeraj vtis blizajoče se politične revolte. Narodno socialistične demonstracije so se nadaljevale. Na Dunaju je obležalo v krvi 35 oseb, med njimi 4 policijski uradniki precej težko. Člani domovinske fronte in drugi agitatorji, ki jih označujejo narodni socialisti za žide in komuniste, so trosili po Dunaju letake za nedeljski plebiscit. Ob straneh so demonstrirali hitlerjevci s kljukastim križem. Napetost je šla v višek, ko je vlada poslala na ulico vojaštvo, ki je z bajoneti razgnalo demonstrante. Prav tako so pripispele včeraj na Dunaj informacije o velikih hitlerjevskih demonstracijah proti plebiscitu v posameznih deželnih prestolnicah in je bila situacija najbolj napeta v Gradcu, kjer demonstracije sploh niso prenehale in kjer so vso noč korakale povorke pristašev obeh taborov po graških ulicah ter manifestirale za Hitlerja, oziroma Schuschnigga. Nastali so spopadi med pristaši domovinske fronte in delavci socialisti na eni strani ter hitlerjevci na drugi strani. Nazadnje je tudi v Gradcu moralo intervenirati vojaštvo, ki je oba tabora ločilo. Kakor na Dunaju, tako je tudi v Gradcu posegla v tok dogodkov srednješolska in vseučiliška mladina. Na Dunaju so dijaki stavkali in so šli demonstrirati za Hitlerja na dunajske ulice. V Gradcu pa so šole čisto enostavno zaprli in jih držale zaprte v razredih do pozno popoldan ter jih nato po skupinah spuščali domov. Graško univerzo pa so morali včeraj zapreti, ker so vprizorili hit-

lerjevski akademiki demonstracije in spopade. Proti graškim demonstrantom v notranjosti mesta so poslali vojaštvo iz Dunaja, ki je nastopilo v popolni bojni opreml. Popolnoma druga situacija pa je nastala v Gradcu, ko so se okoli 16. ure pričele širiti prve vesti o odgoditvi plebiscita. Kljub kordonom so se narodni socialisti pojavili v notranjosti mesta in vzkljkali Hitlerju. Vsa poslopja so bila na mah v zastavah s kljukastim križem. Množica je sprejela vojaštvo in policijo z vzkljki »Heil Hitler« ter »Sieg Heil«. Vojaštvo so obsipali s cveticami, ki so si jih vojski natikali na svoje šleme. Po 17. se je vojaštvo umaknilo na oklopnih avtomobilih sredi špallrja velikanske množice, ki je častnike in vojske pozdravljala z nemškim pozdravom, katerega so častniki strumno odzdravljali. Zvečer so bile vse ulice Gradca polne hitlerjevskih množic, ki so zmagoslavno vzkljkale po vsem mestu.

Silne demonstracije so se vršile tudi v Inomostu, v Lincu in drugod. V Inomostu so narodni socialisti že v ranih

urah korakali po mestu in vzkljkali Hitlerju. Ob 11. uri so zaprli vse trgovine, ker se je bilo bati izgredov in lujskih dogodkov. Opoldne je prikorakalo na trg 5000 uniformiranih članov hitlerjevskih napadalnih zaščitnih oddelkov s hitlerjevskimi zastavami. Z balkona mestnega magistrata je vodja tirojskih hitlerjevcev razglasil, da prevzemajo hitlerjevski oddelki skrb za javen red in mir. Med petem hitlerjevskih himen je množica odkorakala pred palačo deželnega glavarja, kjer so množico že čakali vojski z nasajenimi bajoneti, nakar se je množica po prvem spopadu umaknila. Nato pa so hitlerjevski napadalni oddelki v pravem vojnem pohodu navallili na palačo deželnega glavarja. Vojska se je morala umakniti. V palači deželnega glavarja in pred njo je bilo nato veliko manifestacijsko zborovanje ter so številni govorniki proslavljali zmago narodnega socializma v Avstriji.

Tudi v Linzu so se pripetili slični dogodki. Med skupino narodnih socialistov z motoriziranimi oddelki ter pristaši domovinske fronte se je razvila na Glavnem trgu pravcata bitka, pri kateri je bilo okoli 60 oseb težje in lažje ranjenih. Končno je tudi v Linzu moralo intervenirati vojaštvo.

Tako je bila včeraj vsa Avstrija v valu revolucije, silovite napetosti in oboroženega stanja, ki je naznanjalo vihar. Napetost je popustila, ko je prišla vest, da je Schuschnigg na zahtevo Berlina odstopil ter se umaknil.

Usodna noč na Dunaju — Dogodki se razvijajo s filmsko brzino — Hitlerjev ultimatum: da 17. uce!

DUNAJ, 12. marca. Ves telefonski promet je bil včeraj okupiran po neprekinjenih uradnih razgovorih. Papenova intervencija ni zalegla in se je Papen popoldne z letalom vrnil v Berlin. Medtem pa je kancelar dr. Schuschnigg odredil najstrožjo pripravljenost vojske,

policije ter orožništva. Dal je navodilo, da se najzanesljivejše čete, predvsem Tiroli in Gradiščanci pošljejo v glavna hitlerjevka središča, predvsem v Gradec in Linz. Odrejena je bila mobilizacija letnika 1916 in sicer za vojsko in za frontno milico. Dunaj pa je bil že poln

najrazličnejših govoric, češ, da je nemška vojska na pohodu proti Dunaju ter da je že pripravljena na meji. Medtem pa so v Berlinu že padle odločitve. Potem, ko se je Papen vrnil z letalom iz Dunaja, je bila pri Hitlerju konferenca, ki so se je poleg Papena udeležili predstavniki vojske ter vodstva narodno socialističnih napadalnih oddelkov. Točno ob 14. uri je priletel na Dunaj s posebnim letalom odposlanec iz Berlina, ki se je takoj odpeljal k dr. Schuschniggu ter mu izročil veliko zapečateno kuverto. V kancelariji palači so bili zbrani vsi člani vlade. Potem, ko je dr. Schuschnigg odprl zapečaten pismo ter prečital njegovo vsebino, je po kratkem molku sporočil članom vlade, da je Adolf Hitler dal Avstriji ultimatum, v katerem zahteva: 1. Odgovoritev ljudskega glasovanja za nedoločen čas. 2. Takojšnji odstop zveznega kancelarja dr. Schuschnigga. 3. Takojšnje imenovanje novega zveznega kancelarja in nove vlade, v kateri morajo biti osebe, ki jih bo določila ter sporočila nemška vlada. Če se to do 17. ure ne izvede, bo nemška vojska vkorakala v Avstrijo in prevzela vso oblast.

Sledila je dve uri trajajoča seja, ki je bila silno dramatična. Dr. Schuschnigg se je uprl, dočim so narodni socialisti odklanjali vsako odgovornost za posledice, opozarjajoč na nepotrebno prelivanje nemške krvi. Kljub temu pa je Schuschnigg vztrajal pri svojem stališču in je dejal, da bi v skrajnem primeru pristal zgolj na začasno odgoditev ljudskega glasovanja za največ 14 dni do 3 tedne. Ker pa v vladi ni bilo sporazuma, je Schuschnigg sejo prekinil ter je zatem takoj poklical Rim ter obvestil italijansko vlado o nemškem ultimatu. Ni znano, kakšen odgovor je dobil iz Rima. Delstvo je le to, da se je takoj zatem podal k zveznemu predsedniku Miklasu in ga obvestil o nemškem ultimatu. Spridlo grozeče nevarnosti in v trenutku splošne zmede se je Schuschnigg končno odločil, da poda demisijsko. Vrnil se je v kancelarsko palačo ter sporočil tamkaj ministrom svoj sklep, da se pod silo razmer umakne s svojega položaja, prepuščajoč odgovornost za nadaljnji razvoj dogodkov onim, ki so ga prisilili s temu koraku. Zvezni predsednik Miklas je dr. Schuschniggovo ostavko sprejel, nakar je Schuschnigg ob 19.45 po dunajskem radiju sporočil ta svoj sklep avstrijski javnosti. Ob 20.20 je notranji minister Seiss-Inquart objavil po radiju, da se smatra odgovornega za red in mir v državi. Medtem pa je bilo na Dunaju ob 19. uri že proglašeno obsedno stanje. Vsa hišna vrata morajo biti ob 20. uri zaprta, prav tako vsi javni lokali. Vse gledališčne in kinogledališčne predstave so do nadaljnjega odpovedane. Po vseh avstrijskih šolah je danes pouka prost dan.

Odgoditev plebiscita

DUNAJ, 12. marca. Sinoči ob 18 je dunajski radio objavil naslednjo vest:

Zvezni kancelar dr. Schuschnigg je po daljšem razgovoru z državnim predsednikom Miklasom odredil, da se za nedeljo 13. marca 1938 določeno ljudsko glasovanje odgodi za nedoločen čas.

Vest je izzvala v vsej javnosti silno senzacijo in najrazličnejše komentarje.

Schuschnigg se poslavlja

DUNAJ, 12. marca. Sinoči ob 19.45 se je na dunajskem radiju oglašil zvezni kancelar dr. Schuschnigg. Imel je naslednji govor:

»Avstrijci, Avstrijci! Današnji dan nas je postavil pred težko in odločilno situacijo. Dobli sem od predsednika države nalog, da o teh dogodkih obvestim avstrijsko prebivalstvo. Nemška vlada je predsedniku države Miklasu stavila kratkoročen ultimatum, da mora imenovati za zveznega kancelarja od nemške države predlagano osebnost, za člane vlade pa od nemške vlade označene osebe. V nasprotnem primeru bodo nemške čete po poteku tega roka vkorakale v Avstrijo. Ugotavljam pred vsem svetom, da so popolnoma izmišljene vse vesti, ki so razširjene ponekod po Avstriji in po inozemstvu, češ, da je v Avstriji izbruhnila revolucija, da teče kri v potokih, da vla-

Narodni socialisti so jo sprejeli z velikanskim navdušenjem in jo tolmačili kot svojo novo zmago v Avstriji ter kot dokaz, da se v Avstriji proti njihovi volji in brez njihovega pristanka ne more ničesar več zgoditi. Pristaši patriotske fronte so prav tako ogorčeni, ker smatrajo ta ukrep za nerazumljiv umik pred hitlerjevci.

da ni gospodar položaja in da ne more napraviti reda. Predsednik države mi je naročil, naj sporočim vsemu prebivalstvu Avstrije, da se umikamo nasilju. Ker za nobeno ceno, tudi v tej resni in težki uri ne, nočemo prelivati nemške krvi, smo naši oboroženi sili dali nalog, naj se za primer, da bi nemške čete res vkorakale v Avstrijo, brez odpora umakne in počaka na odločitve prihodnjih ur. Obenem je predsednik države Miklas imenoval generalnega inspektorja vojske, pehotnega generala Silhovskega za vrhovnega poveljnika avstrijske oborožene sile. On bo izdal nadaljnja navodila vojski. Jaz pa se ob tej uri poslavljam od avstrijskega naroda z besedami: Bog čuval Avstrijo!« Godba je nato odsvirala avstrijsko državno himno »Bog ohrani, bog obvari...«

Paničen beg bivših ministrov — Schuschnigg v Italijo ali Jugoslavijo — Zernatto v Madžarsko

DUNAJ, 12. marca. Več bivših ministrov ter eksponiranih zastopnikov Domovinske fronte je v teku noči panično zapustilo Dunaj. Ministra Zernatto in Stockinger sta se v avtomobilu odpeljala preko Češkoslovaške v Madžarsko. Cilj

ostalih ministrov ni znan. Dr. Schuschnigg se je v smislu vesti podal z avtomobilom proti Koroški, da pobegne od tod v Italijo ali Jugoslavijo. Ni še znano, če je že prekorajil avstrijsko mejo.

Dunajski zapori prenapolnjeni z eksponiranimi schuschniggovci

DUNAJ, 12. marca. Oddelki SA, ki so si skupno z oddelki SS preko noči na lastno pest prilastili varnostno policijsko oblast, so že v ranih urah aretirali številne osebe, ki so se pod Schuschniggovim režimom eksponirale v preganjanju

narodnih socialistov. Vsi dunajski zapori so prenapolnjeni. Narodni socialisti utemeljujejo te aretacije na ta način, da jih je le tako mogoče zavarovati pred mržnjo množice.

Danes velike slovesnosti: Šole, trgovine, tvornice zaprte

DUNAJ, 12. marca. Današnji dan proslavlja danes vsa Avstrija na zelo svečan način. Vse šole so zaprte. Obrati so ustavljeni in plačajo delavcem mezdo. Popoldne bodo vse trgovine zaprte, tako da bo prebivalstvu omogočena udeležba pri velikih narodnosocialističnih manifestacijah.

DUNAJ, 12. marca. Nova vlada je takoj odstavila vse dosedanje deželne glavarje ter imenovala na njihovo mesto svoje zaupnike in eksponente. Izšli so tudi ukazi o odstranitvi županov ter je bil imenovan med drugim župan v Gradcu dr. Kaper.

Čehoslovaška meja poostreno zastražena

PRAGA, 12. marca. V tujakšnih krogih so avstrijske dogodke vso noč živahno komentirali. Vlada je demantirala vest, češ, da so bili oddelki češkoslovaške vojske odposlani na avstrijsko ter nemško mejo. Meje so le poostreno za-

stražene, ker je treba računati s sprejemom morebitnih beguncev. Vlada se je v teku noči sestala k seji, na kateri so se posvetovali v zvezi s sporočili iz Avstrije.

Prški listi: Največja politična zmota - Dollfussov režim - Nemške čete vkorakale v Avstrijo

PRAGA, 12. marca. Prška vlada je permanentno zbrana in je v stalnem stiku z vodilnimi političnimi krogi v Parizu in Londonu. Nekateri tujakšnji listi povdarjajo, da predstavljajo dogodki v noči na 12. marec najsenzacionalnejši dogodek v Evropi po svetovni vojni. Nekateri listi naglašajo, da je bila največja

napaka režim, ki ga je vpostavil pokojni dr. Dollfuss po zatrtju socialističnega upora. To veliko politično zmoto mora sedaj plačevati vsa Avstrija. Nekateri listi poročajo, da so nemške čete na povabilo dr. Seiss-Inquarta vkorakale v Avstrijo pri Pasovi.

Dr. Lahr dunajski župan — Himmler organizira policijo

DUNAJ, 12. marca. V teku noči je nova zvezna vlada imenovala na čelo posameznih dežel, avtonomnih mest ter policijskih direkcij ter varnostnih ravnateljev nove moze, ki pripadajo narodnosocialističnim vrstam. Policijsko službo so prevzeli funkcionarji SA ter SS. Za

dunajskega župana je bil imenovan dr. Lahr. Rajhovski šef oddelkov SS Himmler, ki je prispel davi na Dunaj, bo skupno z generalom nemške varnostne policije Dalwegom, skupinskim vodjem SS Heydrichom ter drugimi izvedel organizacijo nove avstrijske zvezne policije.

Hitlerjeva proklamacija

BERLIN, 12. marca. Danes ob 12. uri je prečital rajhovski propagandni minister dr. Gobbels proklamacijo Adolfa Hitlerja v zvezi z avstrijskimi dogodki. V tej proklamaciji vsemu nemškemu narodu pravi Hitler med drugim: Večna je bila skupnost nemškega naroda, ki ga je razcepilo leto 1866 ter svetovna vojna. Tem večja je bila bolečina, ki je zajela zadnja leta nemško narodno skupnost radi avstrijskih razmer. Režim, ki je naslonjen na manjšino, je vladal in se držal s terorjem, s fizičnimi preganjanji ter gospodarskim uničevanjem zavednih Nemcev. Več kakor 6 milijonov Nemcev ni smelo gledati v Nemčiji izpolnjenih nacionalnih idealov. Režim manjšine je uvedel strahovit režim politične sužnosti in gospodarskega propada. Zatiranje v Avstriji je povzročilo vsemu nemškemu narodu veliko dušno trpljenje. V zadnjem času sem sveril pred metodami, ki bi utegnile zbuditi še večji fanatizem in odpor zatirancev. Za noben narod ne bi bilo dostojno gledati teh stvari. Preko 40.000 Avstrijcev je moralo pobeg-

niti v Nemčijo 10.000, zavednih Nemcev je ječalo po avstrijskih zaporih. Na stotisoče jih je prišlo na beraško palico. Nobeden narod, ki ima v sebi količkal ponosa, ne bo mogel tega trpeti ob svojih mejah. 11. julija 1936 sem sklenil prvi sporazum in sem se potrudil, da olajšam gorje preganjanih nacionalistov. Potrudil sem se drugič ter skušal v Berchtesgadeni dopovedati dr. Schuschniggu, da je takšno stanje trajno nemogoče, če se vsem Avstrijcem ne prizna enake pravice ter enake dolžnosti.

11. julija 1936 in je hotel ustvariti nekaj šen ali bi za svoje postopanje s plebiscitom, s katerim si je hotela dunajska vlada za dolgo dobo podvreči večino avstrijskega naroda. V treh in pol dneh naj bi se izvršile vse priprave za volitve v deželi, kjer ni bilo že dolga leta nobenih volitev in to pod okoliščinami, ko ni bilo nikakšnega jamstva, za vpogled v potek volitev, nobenega jamstva za absolutno tajnost volitev ter sigurnost pri štetju glasov.

Tramvaji in vlaki v kljukastih križih

DRADEC, 12. marca. Vsi tramvaji in vsi železniški vozovi so okrašeni z zastavami s kljukastim križem. Ena od teh zastav, ki so jo očitvidno pozabili v vlakcu, je celo prispela v Maribor. (Op. ur.)

BERLIN, 12. marca. Ob poročilih iz Dunaja se je zgrnila na Wilhelmplatzu ogromna množica ljudi, ki je vzkljkala Hitlerju in dajala duška svojemu navdušenju. Danes opoldne bo propagandni minister dr. Gobbels prečital proklamacijo Adolfa Hitlerja, ki se bo oddajala po vseh nemških oddajnih postajah in ki bo ugotovila dejansko stanje, ki je nastopilo v Avstriji z odgoditvijo plebiscita ter odstopom kancelarja dr. Schuschnigga.

DUNAJ, 12. marca. Danes so bili zaplenjeni številni inozemski časopisi, ki so prinesli poročilo, da je nemška vojska prekorajila avstrijske meje. Uradno se ugotavlja, da ni niti en nemški vojak prekorajil avstrijske meje.

BERLIN, 12. marca. Ves nemški tisk proslavlja avstrijski preobrat. »Kölnische Zeitung« izjavi, da je bil Schuschnigg sicer na zunaj za nemški mir, da pa se je v svoji notranjosti temu upiral. Živel je v zmoti glede presoje notranje in zunanje političnega položaja. Radj tega je moral pasti. Njegov padec ni izguba, marveč korist.

DUNAJ, 12. marca. Ponoči so se razširile vesti, da so nemške čete pri Kufsteinu, Salzburgu in Braunau prekorajile mejo in vkorakale v Avstrijo. Z uradne strani se te vesti demantirajo, vendar pa se med prebivalstvom kljub

temu trdovratno vzdržujejo. Zaenkrat ni mogoče dognati, ali so resnične ali ne.

BERLIN, 12. marca. AA. (Havas.) V nemških političnih krogih izjavljajo, da smatra Nemčija poslednji sporazum v Berchtesgadeni, kakor da ga ni, in da si pridrži pravico, da izjavi iz tega dejstva vse posledice.

DUNAJ, 12. marca. Nemške radijske postaje so danes objavile, da je nemška vlada sklenila odpovedati sporazum z dne 11. julija 1936 in 2. februarja t. l.

DUNAJ, 12. marca. Sinoči ob 20.20 je notranji in varnostni minister Seiss-Inquart objavil po radiju:

»Možje in žene, Avstrijci, nemški rojaki! Glede na dogodke današnjega dne in z ozirom na dogodke, ki se jim približujemo, ugotavljam, da sem slej ko prej na svojem mestu kot notranji in varnostni minister ter se smatram za odgovornega za vzdrževanje javnega reda in miru v tej državi. Pozivam vse, da ohranijo red in mir. Bližnje ure in dneve moramo dočakati še v prav posebni disciplini. Če pride danes do manifestacij, ne smejo imeti ekscesivnega značaja. Posebno pozivam zaščitne in rediteljske formacije narodnih socialistov, da povsod skrbijo za red in mir in v tem smislu vplivajo na naše pristaše. Računam s tem, da boste nalogo eksekutive brezpogojno podpirali in se stavili povsod eksekutivi na razpolago. Posebej opozarjam na to, da kakršenkoli odpor proti morebitnemu vkorakanju nemške vojske ne pride v poštev, tudi ne s strani ekse-

Pabecki

Gasilski avto in politika

»Nova doba« piše v št. 10: »Zanimiva volilna borba se razvija po Laškem in okolici. Dočim se nosilec JRZ II vozi na agitacijo z lastnim avtomobilom, se poslužujejo agitatorji liste JRZ I gasilskega avtomobila, kar povzroča seveda pri nosilcu št. II, ki je obenem predsednik gasilske čete, hudo jezo in ogorčenje. Brez dvoma se mu bo posrečilo prepričati nadaljnjo zlorabo društvenega avtomobila. — Lista II je imela preteklo nedeljo shod v gostilni Askerc v Tevčah, ki je bil dobro obiskan, saj je prišlo — okrog 60 volilcev. Program liste II je razvijal g. Gerkmann, spremljali pa so ga gg. P., D. in dr. Še vedno vlada nejasnost, kako se bodo odločili pristaši JNS. Čista klerikalna lista seveda ne računa z njimi, vabijo jih pa k drugi listi in bi bili pripravljeni vzeti celo nekaj jeen-esarjev na listo, ki pa mora navzlic temu nositi firmo JRZ, kajti le v tem primeru sme računati lista II na glasove državnih nameščencev, ki pravijo, da bodo volili tako, kakor jim bo naročeno.«

Letak — podpore

»Kmetijski list« poroča v št. 7 dne 9. t. m.: »Slovenski Gospodar« me sprašuje, kako je z zadevo podpor našemu listu, ki jih je baje dala Kmetijska družba v letu 1936. Na prvo vprašanje mu nisimo odgovorili, ker smo hoteli zvedeti, odkod je »Slovenski Gospodar« to znanje črpal. V zadnji številki pa je že bolj jasen in navaja podatke iz nekega anonimnega letaka, ki ga razširja neki »prijatelj« Kmetijske družbe. V pomirjenje »Slov. Gospodarju« naj bo povedano, da je vsebina tega letaka, v kolikor se tiče podpor našemu listu s strani Kmetijske družbe taka, da se bo posrečilo piscu letaka dati priliko njegove trditve dokazati na drugem mestu. Gotovo bo tudi g. urednik, ki je tudi organiziran, za tako bogu dopadajoče delo moral dati odgovor na sodni dan. Naša krščanska dolžnost je, da ga obvarujemo večnega pogubljenja, ker tudi na sodni dan ne bo mogel dokazati, da je takšne vesti razširal iz čiste krščanske ljubezni, niti da pri znani slovenski »fovšiji« in maščevalnosti anonimni letaki že predstavljajo neoporečen dokaz za resnico neke trditve. Na drugi strani pa prav ponižno naprošam tudi jaz s svoje strani slavnatega kolega, da naj nam pove svoje račune in vsoto »podpor«, ki jih dobiva letno od onih, ki jih na svojem hrbtni nosi, katere gredo baje v milijone. No in če smo že pri vprašanju podpor ter je »Slov. Gospodar« tako vnet zagovornik načela, da se morajo vse slične zadeve javno razčistiti in dognati čista resnica, mu svetujemo, da namesto vprašanja podpor našemu listu, ki ni hvaležno polje za takšna razglabljanja, raje obravnava vprašanje ogromnih podpor, ki jih je dobila vaša desna roka g. mariborski podžupan Žebot od g. P. Živkovića. Kolikor se spominimo, to zadevo »Slov. Gospodar« svojim bralcem še ni pojasnil, čeprav mu to ne bi bilo težko, saj so zna- ne njegove ozke zveze s prizadetim gospodom. Ni namreč krščansko, če se javnost nameroma pušča v negotovosti anonimne trditve. Mogoče pa glede podpor g. podžupanu ni najti primerne- ga govora? Potem je seveda bolj krščansko molčati in javnosti prepustiti sodbo, kot pa zagovarjati nekaj, kar se zagovarjati ne da.«

Številke, same številke

»Nova pravda« poroča v št. 10: »Splošno je bila debata o proračunu notranjega ministrstva zelo zanimiva. Govorilo so bili ostri in temperamentni in je prišlo včasih do zelo burnih scen med opozicijskimi in vladnimi govorniki. Številke in zopet same številke. Obljubljala se mnogo, radovedni pa smo, kaj bo prinesla bližnja prihodnost.«

Moderni Babilon

»Vreme« je poročalo o govoru nar. poslanca M. Banića: »V tej debati so za- trjevali da je hrvatsko vprašanje primarno, radikalno. Po mojem mišljenju je kapitalno vprašanje beograjsko vpra-

Sokolske vesti

Uspešno kulturno delo razvanjskih Sokolov

V prijaznem Razvanju pod našim zelenim Pohorjem se je vgnezdila agilna sokolska četa, katere neumorno večletno delo je rodilo doslej že vidne uspehe. V okviru sokolske Petrove petletke so se tamkajšnji Sokoli odločili, da si uredijo svoje lastno telovadišče, da izpopolnijo inventar telovadnega orodja ter da poglobijo svoje kulturno delo v novo ustanovljenem tamburaškem in dramskem odseku. Marljivo delo obeh odsekov je postalo zlasti v zadnji dobji zelo razgibano in so se vrli sokolski diletantje postavili s svojo prvo dramsko prireditvijo pri Devici Mariji v Brezju, kjer so uprizorili kmečko burko »Vdovo Rošlino«, ki je prav dobro uspela.

Režiser je imel pri razdelitvi vlog posrečeno roko. Glavno vlogo vdove Roš-

linke je podala sestra Oničeva, ostale vloge pa sledeči bratje odnosno sestre: popotnega patrona Balentića br. Dregerič, gorenjskega vavovalca br. Čelotiga Franci, hčerko Rošlinove mamice sestra Irma Donikova, razposajenega pastirčka Tinčka naraščajnik br. Gobonec, poskočno ter brezskrbno dekle Tončko s. Čelotiga, gorenjskega kmeta Blažona br. Čelotiga, Gasperja br. Mešček, Tomažina br. Kmetič ter Jerneja br. Skenta.

Vsi nastopajoči so vložili v svoje vloge mnogo truda in je bila njihova krstna predstava kromana z lepim uspehom. Marljivi diletantje se vadijo sedaj za svojo drugo gledališko predstavo »Vrnitev«, ki se vprižori v kratkem. Razvanjski Sokol razvija živahno prosvetno delavnost. Agilni četji iskreno čestitamo. Zdravo!

Kulturni razgledi

Kulturne borbe v Ljubljani

Pod tem naslovom poročajo zagrebške »Novosti« z dne 11. t. m.: »Ljubljansko gledališče bi imelo te dni uprizoriti premiero drame »Velika puntarija«. Ta drama je že natisnjena v izdajah »Slovenske matice« ter obravnava hrvatski kmetijski upor. Tik pred uprizoritvijo pa so jo odstranili z repertoarja, ne da bi se navedli razlogi. Doznava se, da je bila ta drama kasirana, ker so klerikalni akademiki okoli »Straže v viharju« zagrozili z demonstracijami in sicer radi tega, ker se v dramu precej neugodno ter kritično prikazuje življenje škofa Draškovića, pod čigar oblastjo so bili Gubec in ostali puntarski kmetje sojeni ter obsojeni.«

Slovenska igralca režiserja v carskem Skoplju

Znana slovenska odrska umetnika Vlado Skrbinšek in Makso Furijan sta pred približno dvema letoma odšla v Skopje oziroma Osišek in Banjaluko. V. Skrbinšek nas je pred nedavnim obiskal v umetniško dokaj poglobljeni vlogi Leona Glembaja jun. Naš sijajni tvorec splošno svetovnega hinavca Tartuffea g. Maks Furijan pa nam piše sledeče vrstice iz Dušanovega mesta ob šumnem Vardarju, kjer sem se tudi jaz dve leti (1924—1925) udeleževal in sicer kot ododni upravnik sodnega oddelka osrednjega obmejne poveljstva v štabu poveljstva obmejne trupe.

»Tu v Skoplju sem res zadovoljen, smo igralci kakor ena družina, se med seboj šanje. Beograd, ta naš moderni Babilon, je kuhinja strupa, v kateri se borijo klike in katerije za oblast samo radi oblasti.«

Vinko Žitnik:

Prosta pot

»Če je res dramatik, naj rajši piše drame, ne pa da jih povzroča v tujih družinah, ki ga prav nič ne brigajo! Ti megalomanski umetnjakarji si domišljajo, da so nekakšni grški polbogovi in izvzeti od vsake etične, moralne in socialne obveznosti; domišljajo si, da zanje postave ne veljajo. E, nikar ne misli, da ga ne poznam! Vprašaj sem te nalašč, da sem te nekako preizkusil. Dobro poznam njegovo neslano, iz pokvarjenega Pariza siloma na naša zdrava tla presajeno komedijo »Ljubezen in svoboda«. Prav takšen je on, kakršna je ta bolehnata komedija v plehko, oslinjeno ljubimkanje in mehanično spolnost zavito načelo uživanja. Res presrečne njegove ljubice, ki najdejo tako klavrnega junaka svojim sanjam!«

Polkovnikov glas je bil trd, poveljujoč; bolela ga je zavest, da je mogla njegova žena le za hip gojiti tudi najrahlejši nagnjenje do tega njemu tako zoprnega človeka; čutil je, da je s tem umazan njegov ponos in ne samo moževska, marveč tudi njegova vojaška čast.

Milena je dobro čutila ost besedi svojega moža; zgrozila se je ob misli, da

razumemo in živimo v slogi. Delamo mnogo, toda o kakšnem zapostavljanju posameznega igralca v prid drugega ni govora, dasiravno je v ansamblu angažiranih 40 oseb, igra sleherni igralec približno enakovratno in to je za nas glavno. Študiramo vedno sporedno na dan 3—4 različne skušnje na različnih mestih skopskega gledališkega poslopja. Jaz sem se v začetku moral zelo boriti s srbohrvaščino, iz iekavščine v ekavščino ni tako enostavno, a k temu še z južno-srbsko-makedonskim sozvočjem. Kajti ves nacionalni repertoar se izvaja v podeželjskem pristnem idiomu. Tu se je res pokazal g. upravnik skopske Talije Velja Živojinović (ki je leta 1932. ob stoletnici Goethejeve smrti z menoj preložil veliko nemških pesnitev za slovesnost jugoslovenskega Pen-kluba) »kot človek in drug«; kajti on je tudi sam igralec in hkrati režiser. Privatno mi je akcentuiral vse vloge, za kar sem mu zelo hvaležen.

Sezono smo začeli s 1. septembrom 1937 in že v začetku preteklega septembra sem tičal v vrtnicu naporov in študija. Prva moja skopska vloga je bil škof Couchon v Shawovi »Sv. Ivani« in zatem po vrsti »Matura«, »Konjeniška patrola«, »Zatočenci«, »Obetana zemlja«, »Smrt cara Uroša V.«, »Najsrečnejši človek«, »Več kakor ljubezen«, »Svet«, »Nora«, »Pečalbarji«, »Lenče Kumanovče«, »Koštana«, to se pravi same večje vloge. Pri nas zares delajo vsi in vsak ima veselje, toda za to si vsaj kolikor toliko dobro plačan. Vsak mesec gremo dvakrat na gostovanje, enkrat v Bitolj, enkrat v Leskovac; potem zopet študij, neprekinjeni študij. Pri nas, v Skoplju, so nujno potrebni dobri in nepoškodovani živci, da o kakšnem pijančevanju sploh ne govorim. Če se tudi zaleti v ansambl tak nepopoljšilivec, ne vzdrži, ker ga delo samo pokoplje.

prišteva njen mož Raznožnika za rušilca njune sreče, ko je vzrok prav za prav neke drugje (kje, si ni upala domisliti, ker jo je bilo tega strah) in da je tako globoko in ostro pogledal v njeno srce. Vendar pa ji doslej ne more še ničesar očitati, ker se ne čuti krive. Kaj je ona dala povod Raznožniku, da se je začel ozirati po njej? Ali je sploh kaj name- raval, da bi bila res vredna teli očit- kov? Ali si more tudi sama kaj več oči- tati kakor to, da ji je bilo ljubo, če jo je Raznožnik pogledoval, če jo je po me- stu zasledoval in jo vljudno pozdravljal, dočim so druge žene same silile za njim? Ali njen mož res ne vidi njenih nemih žrtev in tudi : ne zvestobe? Ali res misli, da on edini trpi in da je njej do- bro, če je mlada, dočim ji je prav ta mla- dost breme, ki jo teži? Njen ženski po- nos je bil ranjen; da bi olajšala svojo bo- lečino, je rekla:

»Če me dramatik Raznožnik obožuje, kaj morem zato, Tak pa tudi ni, kakršne- ga si ti predstavljaš!«

»Ne, ne, bolj prav bi rekla, da ni tak, kakršen sem jaz. On je mlad, še poln moči, jaz pa sem star in bolan. Vem, vem — jaz stojim med vama in zapiram obema pot, prav za prav vsaj tebi, da ne moreta skupaj po njej svoji sreči na- proti. Vidim, da sem čisto nepotreben,

Humor in politika

Nanking, v marcu 1938. 50.000 Ki- tajcev je napadlo Japonce iz zasede. Ko so pa uvideli, da to ni žentlensko, so zmago prepustili Japoncem.

Upravnik Velja je zelo dober igralec in režiser, ki razume slehernega soigral- ca, sicer zelo strog, toda zna ceniti delo. Mene ima zelo rad. Sedaj sem imel pre- mijero Vernerjevega komada »Na ledeni plošči«. Igral sem prof. Juneka s prav dobrim uspehom, tako da je moje delo pozitivno v teatru kakor tudi pri publiki in mi je to v veliko zadoščenje, ter me samo spodbuja k novemu ter še intenziv- nejšemu delu in študiju. Sedaj študiramo »Romeo in Julijo« ter »Izdajo pri Novari«, slednjo v moji režiji. Nadalje bom še re- žiral komedijo »Svadbo Krečinskega«. Torej je vsakakor moj napredek viden, da bi bil tudi večji uspeh.« — Dr. T. Te- klič.

Iz Goenje Radgone

Davčna uprava Gornja Radgona je prejela nove obveznice 7% invest. poso- jila. Tam se dobijo formularji, katere mora vsak posestnik starih obveznic pred zamenjavo izpolniti.

Uradni dnevi davčne uprave Gornja Radgona v Apačah se bodo vršili v letu 1938, in sicer 16. marca, 20. aprila, 18. maja, 15. junija, 20. julija, 17. avgusta, 21. septembra, 19. oktobra, 16. novembra in 21. decembra, vsakokrat s pričetkom ob 8. uri v obč. pisarni.

V sklad za zgradbo Sokolskega doma na meji so darovali: gg. Jurko Blaž, šol. upravitelj v p. v Vojniku 100 din; Kar- baš Fran, središ. šolski nadzornik v Lju- tomeru 100 din; Ročnik Rudolf, sodnik okrožnega sodišča v Celju 50 din; Bau- man Franc, trgovec v Št. Ilju v Slov. go- ricah 50 din, neimenovani pa je obljubil mesečno podporo po 10 din do dokončne adaptacije doma. Vsem darovalcem bratska zahvala!

Marenberške novice

Sreski načelnik g. Mileč Ivan je pre- vzvel pokroviteljstvo nad mladinskim koncertom. Pri koncertu nastopijo tudi marenberški »Slavčki« pod vodstvom šol upr. Tomažiča.

Iz Avstrije izgnan. Avstrijske obme- je oblasti so izročile našim oblastim 4- člansko družino delavca Veronika Jože- fa, ki je naš državljan. Veronik je živel dalje časa v Avstriji; sedaj, ko ni našel dela, so ga izgnali. Ali ne bi bilo dobro, da bi tudi naše oblasti izgnale iz Ma- renberga nekaj avstrijskih državljanov, ki prejemajo v Avstriji skromno pokoj- nino, živijo pa pri nas, ker je tu ceneje?

Ne pozabi naročnine!

da, da — nepotreben... Hotel je še reči: »Ne boj se, saj se bom umaknil!« pa si je premislil. Strašna zavest ne- izogibne bližnje smrti ga je vsega osvoo- jila. Dasi je tudi od tega bridkega spo- znanja mnogo trpel, ni ženi tega zaupal. Preveč jo je ljubil, da bi jo s tem mučil.

In nocoj pri njej ta nagla izprememba! Zdaj ve, da ni več njegova in da je nje- na prisiljena ljubeznivost samo še milo- ščina, njena skrb zanj samo še usmilje- nje. On pa ne mara ne miloščine, ne usmiljenja — on hoče ljubezni, in če nje ni, pojde svojo pot tja, kamor ni več daleč. Če malo pospeši korake, nič zato. Tu je vse tako mrzlo in sivo in njegovo zatajevanje mu je izpilo že vse moči. Ve- del je, da nečesa manjka, da bi to pra- znoto moglo nekaj napolniti, pa se ni do- tipal do tega. Njegovi dobri, mili ženi je zmanjkalo moči; slutil je, da je manjka- lo nekaj silnejšega in močnejšega, kakor je sam značaj, da bi prevpilo klic njene mladosti v tako lepi, najlepši dobi. Do- kler se je njena ljubezen vračala iz nje- ga vanjo samo v valovih sladkosti, je bila nežna in mila — zdaj pa, ko bi mo- rala samo dati in nič prejemati, se je njena ljubezen izgubila kakor potok v peščenih tleh.

(Sledi konec.)

Mariborske in okoliške novice

Poromajmo na Oplenac

Družba sv. Cirila in Metoda nas za letošnji 1. maj vabi na Oplenac. Vodstvo CMD je pravkar razposlalo podružnicam prospekte s podrobnimi navodili in z natančnim sporedom. Kakor lahko razvidimo, bo ta vožnja ne samo najdostopnejša počastitev Viteškega kralja in njegovih slavnih prednikov, marveč bo izletnikom nudila tudi mnogo potovalnega užitka pri ogledovanju Oplenca in zgodovinskih okoliških krajev ter naše bele prestolnice.

Štiristo izletnikov se mora prijaviti, da bo omogočen izlet s posebnim brzovlakom. Kakor sporoča izletni odbor, ki je v preizkušenih rokah, je zanimanje za ta izlet prav živahno. Potrebno pa je, da bo tudi naše obmejno ozemlje pri poklonitvenem romanju dostojno zastopano. Zlasti tisti naši kraji, ki so pred ujedinitvijo čutili pest in peto germanizatorjev, bodo storili lepo gesto hvalečnosti, če se priključijo po svojih zastopnikih romanju na Oplenac. Od Maribora do Dravograd in Meže, od Slovenjgradca do Šoštanja in do Celja se vleče črta, kjer tudi danes, v 20. letu naše svobode, še nikakor niso zaceljene rane, ki nam jih je zadalo brezobzirno nemško prodiranje. V številnih štajerskih krajih imamo poružnice CMD. Nekatere so delavne, druge speče. Romanje na Oplenac naj predrami vse štajerske Cirilmetodarje, da bodo poslali na Oplenac dostojno predstavništvo posameznih podružnic. Če kdo, mora biti posebno naše obmejno ozemlje hvaležno Viteškemu kralju in njegovim junakom, da je danes v nerazdružljivem oklepu mogočne Jugoslavije.

Prijavimo se torej z dopisnico osrednjemu vodstvu CMD v Ljubljani, Beethovnova ulica 2. Vpošljimo obenem vozmino, ki znaša za II. razred 260 din, za III. razred pa samo 188 din. Železničari plačajo le prispevek za avtobus od Mladencev na Oplenac 40 din in režijski trošek 10 din. Kdorkoli se zanima za potovanje, naj se zgleda pri svoji podružnici, kjer dobi prospekt in položnico. Podrobnejša navodila bodo odslej vsako nedeljo objavljena v »Jutru«.

Obmejni Cirilmetodarji! Družba vas kliče: Na Oplenac!

Računarji

Dasi se je časopisje v zadostni meri zavzelo za gradnjo pohorske železnice, vendar se doslej akciji niso pridružili zlasti oni krogi, ki bi morali za projekt povsem naravno pokazati največje zanimanje. Ako hočemo usmeriti tujski promet k sebi, potem moramo tujcu nekaj nuditi. Kopališče na otoku je n. pr. proslavilo Maribor po širnem svetu; saj pa mu je glede na njegovo naravno lego in lepoto kakor tudi tehnično opremo težko najti podobnega tekmeča v vsej Jugoslaviji, morda tudi v vsej srednji Evropi. Tako bi bila tudi vzpenjača na Pohorje privlačnost za Maribor, ki bi nad vse ugodno vplivala na razvoj našega tujkega prometa in nam zlasti zagotovila turistični dotok iz jugovzhodnih delov naše države.

A vendar so ljudje, ki vse to uvidijo, pa si pri tem mislijo: Žična železnica je nedvomno za Maribor dobra in lepa zamisel. Če pride do njene gradnje, bom vsekakor tudi jaz deležen njenih prednosti in ugodnosti, pa najsi podpisem za družne deleže ali ne. Nasprotno, če ne pristopim k Zadrugi za pohorsko železnico, imam celo dvojni dobiček: Prihranim si sedaj denar, dočim bo tujec, ki pride v Maribor, pozneje prav tako obiskal mene in moje podjetje, nakupil bo pri meni svoje potrebščine ali si dal strichi lase itd. — Naša naloga je sedaj, da pritegnemo k aktivnemu sodelovanju tudi te računarje, da tudi ti po svojih močeh prispevajo z združnimi deleži k čimprejšnji realizaciji pohorske vzpenjače. Morda bodo ravno ti, ki še zaenkrat stojte ob strani, s svojim pristopom k Zadrugi zagotovili njeni akciji ugoden in uspešen potek, saj bo pohorska železnica velikanškega pomena zlasti za zimsko sezono.

Iz učiteljske službe. V 7. polož. skup. je napredoval učitelj Franc Ferluga pri Mariji Snežni.

Kino

Kino Union. »Ljubavne laži«. Karl Ludvik Diehl in Doroteja Wick. Pride »Dobra zemlja«.

Iz profesorske službe. Za profesorja 5. skupine državne učiteljske šole v Mariboru je imenovan Joško Babič, vršilec dolžnosti upravitelja meščanske šole v Ptuj. Za profesorja 8. skupine realne gimn. v Mar. je preveden dr. Pavel Guštinčič, za profesorja 6. skupine državne realne gimnazije v Murski Soboti pa Friderik Jugovič.

Popularno komedijo »Skeđenj« vprizori Emigrantski oder »Nanosa« v soboto 12. marca ob 20. (8.) uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke (nasproti frančiškanske cerkve). Med odmori poje društveni pevski zbor. Vstopnina: 3, 5, 7 din.

Iz železniške službe. Za uradniškega pripravnika v kurilnici v Mariboru je imenovan inž. Ivan Pogačar. Kot uradniški pripravnik je imenovan Franc Korošec pri kurilnici v Mariboru. Za dnevnikača je imenovan Franc Parazin iz Hoč pri Mariboru. Iz Trbovelj v Ljutomer je premeščen Karel Gabriel, Rudolf Verderber iz Velenja k Sv. Lovrencu na Drav. polju, Filip Sergijev iz Ptuja v Pragersko in Janez Repe od Sv. Lovrenca na Dravskem polju v Laško.

Poselite

**kuharsko
kulinarčno razstavo**
združenja gostilniških podjetij v Mariboru
od 12. do 15. marca 1938

Po železnici dovoljena polovična voznina z žel. legitimacijo K-13, ki jo nabavite pri odhodni postaji. Polovična vožnja od 10. — 17. marca 1938

Poziv članstvu. Sokolsko društvo Maribor-matica poziva vse svoje telovadeče in netelovadeče članstvo, ki se namerava udeležiti X. vsesokolskega zleta v Pragi, da prijavi najpozneje do 14. t. m. svojo udeležbo in sicer telovadci člani vsak torek in petek ob 21.—21. ure, člani vsake vsake ponedeljek in četrtek od 20.—21. ure v realni telovadnici v Krekovi ulici; netelovadci pa vsak ponedeljek 19.45—20.15, torek 13.30—14.15, sreda 19.45—20.15, četrtek 13.30—14.15, petek 19.45—20.15. v društveni pisarni v Narodnem domu pri br. tajniku. Vsak udeleženec zleta mora imeti slavnostni kroj in mora dobro obvladati redovne vaje. Zdravo!

Nove srečke DRŽ. RAZR. LOTERIJE

se dobe od 15. III. naprej!

obrnite se nemudoma in zaupljivo na našo hišo sreče

pooblaščen glavno kolekturo Državne razredne loterije
bančno poslovalnico BEZJAK - Maribor, Gosposka ulica 25

Prvo žrebanje bo 13. in 14. aprila 1938

Sokolsko društvo Maribor III. ima v soboto 12. marca v gostilni »Triglav«, preje Voller, v Košakih družabni večer. Vstopnine ni. Za prijetno zabavo je preskrbljeno. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo revnemu članstvu za udeležbo na vsesokolskem zletu v Prago, pričakujemo obiska vseh bratov in sester, ki jim je na tem, da se naše društvo udeleži velike sokolske manifestacije v Pragi v čim večjem številu. Zdravo! — Odbor.

Nanos. Opozorilo članstvu! Občni zbor društva »Nanos« bo v nedeljo 13. t. m. ob 9. uri v Gambrinovi dvorani in ne v Narodnem domu.

Na Jožefovo v Graz z luksuznim avtomobilom »Putnika«. Vožnja in vizum e 100 din. Takojšnje prijave pri »Putniku« Maribor—Ptuj.

Spomladanske novosti. Ceneni damski plašči in obleke »Jersey«. Konfekcija H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7.

Obleke za gospode, trenchcoati, otroški kostumi, prilegajoči se, dobra kakovost. Konfekcija H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova cesta 7.

Grozna tragedija: Najpreje je obesila sina, potem še sebe

V Črešnjevcih pri Gornji Radgoni se je dogodila grozna družinska tragedija. 34-letna Julijana Jaušovec je najpreje končala življenje svojemu nezakonskemu sinu 8-letnemu Jakobu, ki ga je za-

davila in nato obesila, nakar si je še sama končala življenje na vrvi poleg dečka. Tragedija je globoko pretresla vso okolico.

Spušcene zanke popravlja hitro in po nizki ceni Batja varni »Central«.

Izvedeli smo, da je letošnje novo boko pivo pivovarne Union izdelano iz specialnega slada, zopet prav dobro uspešno in pride to novo boko pivo v petek, dne 18. marca (pred sv. Jožefom) v promet. Pivopivci se bodo tega letošnjega novega boka piva prav gotovo razveselili.

Le na boljšo za Vas!

Zato kupite otomane, žimnice, madrace iz afrike in ovčje volne, žične vložke ter vsa tapetniška popravila dobro in poceni pri

ANTONU ČERINU ml.
Maribor, Koroška cesta 8

Gostilna »Pri Lipi«, Radvanje. Jutri odojčki, ocvrte in pečene piške. Domače klobase. Prvo vrstna vina. Godba.

Českoslovaška v vojni in miru. Na Jožefovo 19. t. m. ob 10. uri dopoldne bo v kinu Union izredno zanimivo predavanje z zvočnimi filmi. Predvajali se bodo filmi: 1. Iz življenja českoslovaških legionarjev. 2. Iz življenja predsednika Masaryka in dr. Beneša. 3. Moč českoslovaške armade. 4. Koloriran film narodne noše v ČSR. Predaval bo g. Stanislav Minovský, konzul ČSR v Ljubljani. Filmi so izredno lepi in zanimivi. Vabimo vse prijatelje ČSR, da se tega manifestacijskega predavanja udeležijo. Vstop je prost. Programi, ki veljajo obenem za vstopnice, se dobijo do srede zvečer pri »Putniku«. Kdor ima program, mu je rezerviran tudi sedež. Program stane 2 din. Izkupiček za program se bo porabil za dijaško ekscurzijo v ČSR. Prosimo Vas, priskrbite si programe pravočasno! Jugosl.-českosl. liga v Mariboru.

Za zgradbo Sokolskega doma so darovali: gg. Jerauš I., industrijec iz Pobrežja, 1 vagon opeke; Gornjak Vinko, narodni poslanec, Posojilnica Narodni dom Maribor, Ban Albin iz Pobrežja po 500 din. Žigert Ivan iz Pobrežja 250 din. Tvorica za dušik Ruše, Stoper Leopold in Ivana, Renčelj Milan, Štok Ivan, Mikelič Ludvik, Pliberšek Ignac, Klajnshek Franc, Rože Fanika, Mikelič Cvetka po 200 din. Za-

Pinter in Lenard iz Maribora 100 din. Vsem darovalcem izreka gradbeni odbor Sokolskega društva Pobrežje bratsko zahvalo!

Socialni obzornik

Za skrajšanje delovne dobe. Množina delavskih ur, ki je danes potrebna, se je zmanjšala. Najbrže za vedno, gotovo pa za daljši čas. Če hočemo, da bo pri tem delu sodelovalo čim več delavcev, mora biti delovni čas razdeljen drugače, kot je bilo do sedaj. Na mnogih krajih se to prakticira tako, da se menjajoče vrstijo delavci, ki zapuščajo tovarno za par tednov. Ta postopek je veliko boljši, kot pa da bi se nepotrebni delavci odpustili za vedno in prepustili usodi. Toda vseeno je ta rešitev jako komplicirana in se lahko izvaja v velikih podjetjih in s pomočjo močnih strokovnih organizacij. Mi pa potrebujemo sredstva, ki bo to vprašanje najugodnejše rešilo. To sredstvo je, da se še nadalje skrči delovna doba. To je danes neobhodno potreben ukrep, za katerega se moramo prizadevati vsi. Ker so pa pri nas merodajni faktorji gospodarskega življenja ponavadi gluhi in slepi za take potrebe, mora biti to zopet delavstvo, ki bo to potrebo dvignilo na svoj ščit in šlo z njo v boj v tem letu. (Po Novi pr.)

44 urni delavnik so uvedli s 1. marcem na Madžarskem ter določili obenem najnižje mezde ter plačane letne dopuste.

Z generalno stavko grozijo poljski kmetje, če jim ne izpolnijo njihovih zahtev. Lanska stavka je bila, kakor znano, v krvi zadušena.

V Split je prispela prva ladja, natovljena s premogom iz Šlezije. Jugoslavija je, kakor znano, naročila večjo množino premoga za svoje železnice v Nemčiji.

Angleška družba Trošnik Mines je ustavila delo ter odpustila vse delavstvo v svojem rudniku v Bakovičih. Na stotine družin je brez kruha...

Dopolnilni pravilnik za zavarovanje mornarjev je potrdil minister za socialno politiko.

Bolniki so pričeli stavkati v delavskem zdravilišču Kasindol pri Sarajevu in sicer zaradi slabe hrane.

Delavci parne strugarne Vilhar d. d. v Samoborskem pri Ogulinu so ustavili delo, ker niso prejeli zahtevanega povišanja plač.

300.000 bivših vojakov USA je brezposelnih. Vlada je izdala ukrep, da se predvsem ti zaposlijo.

Komunistični propagandi je industrializirana Japonska bolj izpostavljena kakor pa kmečka Kitajska. Tako je izjavil apostolski administrator v Nankingu.

Belgijski socialisti so proti sprejemu ruskih sindikatov v II. internacionalo. V istem smislu so se izjavili tudi predstavniki angleškega delavstva.

Delavci pri gradnji razstavišča za velikansko britansko imperijsko razstavo v Glasgowsu so pričeli stavkati.

Nica. Nameščenci štirih največjih hotelov Nice so pričeli stavkati in so zasedli vse hotelske prostore. Njihova zahteva je: kolektivna pogodba.

Osebe varšavske opere je prenehalo s stavko, čim so ustregli želji nameščenec, igralcev ter igralcev po zboljšanju pogoja.

Sedaj pa sosedje.

Tone: »No, kako je zdaj, ko si oženjen?

Cene: »Ko sem se ženil, sem jaz govoril, ona je pa poslušala. Ko sem se oženil, je ona govorila, a jaz sem poslušal. Zdaj pa govoriva oba, sosedje pa poslušajo.«

Sebi na ljubo.

Ti se boš, dragi Slavko, odrekel cigaretam meni na ljubo?

Sem se že odrekel. Anka. Sedaj pa kadim še samo sebi na ljubo.

ložnik Anton, Štok Franc, Možina Valentin, Bezek Ivan po 150 din. Kogej Mirko, notar, Škrinjkar Anton, Lutman Peter iz Maribora, Zupan Rudolf, Širca Slavica, Švagelj Ivan, Štibelj Josip, Gerželj Rudolf, Rojko Ludvik, Kerda Ana, Štibelj Milena, Kovačič Franc, Fritz Karl, Jurkovič Karl, Hbman I., Stanič Pavel, Mihelač Anton, Milkovič Gorast, Milena, Joško, Zega Alojz, Lukežič Franc, Glas Ivan, Vjeket Stanko po 100 din. Ilić Mate, Peternel Rafael, Androja Alojz, Nezma Ivan, Lukežič Zmago, Krajnik Matjež po 120 din. Erčulj Leopold, Pejnovič Nikola po 60 din. Vezjak Danilo, Pucelj Ivan, narodni poslanec, Ašič Ivan, notar, Habič Alojz, Princ Leopold, Radovanovič Svetislav, Murgelj Josip, Knežević Ivan, Sinčič Anton, Kepa Božidar, Vogler Viktor, Pavčič Anton, Horvat Ivan, Vidovič Franjo, Bizjak Alojz, Regul Alojz, Princ Jožica, Koglot Joško, Pelenčič Vladimir, Reja Leopold, Jamnik Vilibald, Hrastnik Simon po 50 din. Dr. Fornazarič iz Maribora 30 din. Petrovič Simon 25 din. Jerkič Alojz 20 din. Polak Stanko in Rudolf po 75 din. Neimenovana 200 in 50 din. Strejska družina na Pobrežju 200 din.

Slovesna otvoritev kuharske razstave v Unionu

Danes dopoldne ob 11. uri se je na svečan način otvorila kuharska razstava v vseh prostorih Uniona, ki jo je organiziralo mariborsko Združenje gostinskih podjetij. Zbrane goste je pozdravil poštvalni predsednik Združenja gostinskih podjetij v Mariboru g. Aleksander Klešič, ki je v svojem govoru najprej pozdravil vse odlične predstavnike našega javnega življenja, posebno mestnega župana dr. A. Juvana, zastopnika banke dravske banovine sreskega načelnika dr. Šiško, zastopnika mestnega poveljnika garnizonarja podpolkovnika Maslača, zastopnike zbornice za TOI gg. Ferda, Pinterja, J. Šereca in J. Sojčca, predstojnika mestne policije dr. Trstenjaka, predsednika Združenja gostinskih podjetij za dravsko banovino g. Majcna iz Ljubljane, mestnega svetnika Sluga ter ostale zastopnike posameznih društev in organizacij. V svojem nadaljnjem govoru je predsednik g. A. Klešič ori-

sal prizadevanja mariborskih gostilniških podjetij za dvig tujskega prometa v Mariboru, katerih rezultat je med drugim tudi kuharska razstava.

Nato je spregovoril pokrovitelj kuharske razstave mestni župan g. dr. A. Juvan, ki je čestital k velikemu delu tukajšnjega Združenja gostilniških podjetij ter naglašal, da je kuharska razstava v čast vsega mariborskega prebivalstva in vsega Maribora in da je ta razstava samo uvod k velikim prireditvam našega Maribora ob priliki 20letnice osvobodjenja Maribora.

Naposled je g. dr. Juvan proglasil razstavo za odprto, nakar so si vsi odličniki ogledali zares vzorno razstavo. Po ogledu razstave je podpredsednik tukajšnjega Združenja gostinskih podjetij g. J. Povodnik s toplim nagovorom izročil g. Klešiču krasen pokal v znak priznanja in hvaležnosti za poštvalno in zaslužno delovanje.

Slov. obrtno društvo poziva svoje člane ter vse obrtnike, naj se udeležijo občnega zbora zgodovinskega društva, ki bo v nedeljo dne 13. 3. 1938 ob 10. uri v prostorih študijske knjižnice v kazini.

Izletniška gostilna Grič, Oset vabi!

Sokol Maribor I opozarja svoje članstvo in prijatelje sokolstva na akademijo posvečeno obletnici smrti pokojnega starostar dr. Ljudevita Pivka, ki bo v soboto 2. aprila z zelo pestrim sporedom. Zdravo!

Kretoni

za prevleko naslonjačev od Din 22.—
Oglejte si „Obnova“ F. Novak Jurčičeva 6

Slovenska matica. Opozarjamo naročnike na prospekt S. M. za leto 1938, ki je danes priložen našemu listu. Mariborčani naj se prijavijo pri poverjeništvu S. M. Gregorčičeva ul. 26 iz okoliških krajev pa direktno v Ljubljani, Kongresni trg 7.

Članstvu društva »Jadran«. Vrste naših starih društvenih borcev je zopet za dela bridka izguba. Umrli je naš vesten član, dolgoletni pevec g. Lekan Josip. Pogreb bo jutri ob 16. uri na Pohorju. Članstvo vabljen. Naši pevci mu bodo zapeli v žalostno slovo. Preostali naše iskreno sožalje. Odbor.

LUKSUZNI AVTOMOBIL ZA 5.— DIN!

To je nedvomno dogodek, kakršnega Maribor še ni doživel. Možnost pridobiti ve luksuznega avtomobila (Opel) za Din 5.— nam nudi v nedeljo dne 3. aprila t. l. na Trgu svobode velika tombola, ki jo priredi naš Rdeči križ. Za to tombolo se opaža daleč naokrog največje zanimanje. Sezite po tombolskih tablicah (cena Din 5.— po komadu), ki se prodajajo že v predprodaži.

Telovadna akademija

SOKOLA MARIBOR II. POBREŽJE

13. III. 1938. OB 19. URI
PRI BRATU RENČELJU

Zborovanje naših fotoamaterjev. V klubskem lokalu na tukajšnji deški meščanski šoli se je vršil v četrtek zvečer redni občni zbor mariborskega fotokluba. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno uspešno delo mariborskega fotokluba, katerega člani so želi v preteklih poslovnih dobi lepe uspehe. Pri volitvah je bil izvoljen sledeč odbor: Marjan Pfeifer predsednik, inž. arh. Vičič podpredsednik, Rudolf Breznik tajnik, Milan Ralca blaginjak, Anton Wutolen gospodar. Odborniki: Rudolf Švajger, Josip Kovačič, Vlado Bertoncelj, Drago Simončič, Janežič in Lort. Izvoljena je bila tudi stalna žirija, ki jo tvorijo člani Lort, Pfeifer, Vales, Kovačič in Simon-

Smrtonosne poškodbe pri padcu z lestve

Z razbito glavo na cestnem trotoarju je obležal včeraj popoldne 22letni delavec Jug Ivan, uslužben pri hišnem posestniku L. Kranjcu. Ko je na Ruški cesti 29 pleskal v prvem nadstropju, se je tako nesrečno nagnil, da je pri tem treščil na cestni tlak, kjer je obležal ves v krvi s težkimi notranjimi poškodbami ter razbito glavo. Na pomoč poklicani reševalci so ga odpemili v tukajšnjo splošno bolnišnico, kjer je pa kljub prizadevanju zdravnikov, da bi ga ohranili pri življenju, v noči na soboto podlegel.

Tudi v Mariboru love in obročajo ptiče

Nad 2000 ptic z mariborskim obročkom — Tam okoli tezenskega ribnika... — Ptiči vabniki — Obročkana pegama — Ljubljanski observatorij več sreče!

Že skoro poldrugo leto čakajo mariborski ptičarji, da bo katera ornitološka postaja javila, da je vjela ptiča z obročkom, ki so mu ga deli okoli noge ptičarji v Mariboru. V avgustu predlanskim so začeli z delom. Odtlej pa do danes je že odletelo v vse smeri mariborskega neba nad dvatisoč ptic z obročkom na nogi.

Samim preprosti in skromni ljudje so naši ptičarji. Težko si služijo svoj kruh. Za odpočitek in v razvedrilo pa prebijejo skoro ves svoj prosti čas v naravi, kjer opazujejo in love ptice. Skoro ga ni dneva, da ne bi kdo lovil. Tam okoli tezenskega ribnika, pa pod skalnico, v Radvanju, okoli Kamnice, na pobrežjih njivah in še mnogokje jih lahko srečaš.

Ponavadi naredi umetno drevo vrh kakega drevesa, ki mu obrežejo vejice in mesto njih vtaknejo vanj prav naravno limanice. Tako drevo postavijo kam na polje ali pa jaso, kjer ni blizu drugih dreves. V bližini postavijo kletko s ptiči vabniki. Vabniki pojejo in čvrčijo in tako vabijo k sebi proste tovariše. Ti gredo v smeri proti njim za glasom. Ko prilete do njih se vsedejo na prvo bližnje drevo in to je ravno nastavljen drevo z limancami. Komaj se je ptič dotaknil limanice, je že nesposoben za let in pade na tla. Ptičar ga rahlo pobere, nežno in temeljito očisti, da zopet lahko leti, natančno si vse zapiše, nato mu da na nogo izredno lahek **aluminijast obroček** in par minut pozneje že lahko zopet ves srecen poje pesem o zlati svobodi.

Če se malo pozanimamo, lahko kmalu izvemo kako in kaj. **Obročki**, ki jih dobe ptice okoli noge, so iz **aluminija**. So zelo majhni in silno lahki — ptica jih skoro ne more čutiti. Na vsakem obročku je vtisnjena številka in napis — Ljubljana — ali pa — Ornitološki observatorij v Ljubljani. — **Mariborski ptičarji** imajo tu le opazovalnico in obročajo za ljubljanski observatorij. Ljubljanski observatorij deluje že dvajset let. Tudi je ta observatorij izdal našim ptičarjem dovoljenja za lovljenje, ker je sicer lov prepovedan in kazniv.

Namen opazovanja in obročanja je, da se ugotove razne podrobnosti iz življenja domačih ptic. Važno je tudi, da se **ugotovi selitev in let — smer, hitrost, dolgotrajnost leta, višina, letni čas, odvisnost z vremenom in podobno**. Pomen ima vse to tudi za ugotovitev koristnosti in škodljivosti domačih ptic.

V Mariboru so v tem kratkem času obročkali že **nad trideset vrst raznih ptičev**. Letos so v Sloveniji edino v Mariboru dali na noge obročke dvema pegamoma. Dosedaj so v Sloveniji samo še leta 1933 obročkali enega pegama in to v Ljubljani. Pegami žive sicer le visoko na severu, zaidejo pa pozimi tudi k nam. So to krasotci. Letos se je posrečilo dva tudi pri nas vjeti in bogve kje je že oni par, ki nosi obročke iz Maribora. Bog ve, če bomo še kaj izvedeli o obeh krasotcih.

Letošnjo zimo je bila okolica Maribora preplavljena z izredno **ljubkimi letoviščarji**. Cela krdela morskih čizkov so prišla na spremembo jedilnega lista na naša polja in grme. **Okoli šestdeset teh severnjakov** nosi na svojih nogah spomin na Maribor. Naši ptičarji nestrpno čakajo, če bo o katerem kaj duha ali sluha.

Kar se tiče najdbe ima pa **več sreče ljubljanski observatorij**. Skorce obročkane v Ljubljani so že ujeli v Španiji; cel kup dleskov in zelencev pa v raznih

Narodna gledališče

Sobota, 12. marca ob 15. uri: »Gašper in Hudamora«. Otroška predstava. Znižane cene. Ob 20. uri: »Firma«. Red A. **Nedelja, 13. marca ob 15. uri:** »Noč v Kairu«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Sodnik Zalamejski«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

Nerodno vprašanje. Katelijet: »No, Drejče, povej nam, kateri zveličani bodo v nebesih nosili največje krone!« — Drejče: »Tisti, ki imajo najbolj debele glave.«

kraji Italije. Ti ptiči so nosili obročke različno dolgo, tudi po dve leti. Preleteli so tudi najrazličnejše razdalje v različnih dobah. Razdalje v Italijo so skoro vse po štiristo kilometrov. **Najdaljšo pot pa so preleteli srakoperji** V Grčiji so ujeli srakoperja z ljubljanskim obročkom. Preletel je tisoč šestdeset kilometrov in letal dva meseca. Tudi drugega, rjavega srakoperja so ujeli v Grčiji, ki pa je letel poldrugi mesec in preletel v tem času svojih tisoč šeststodvajset kilometrov. Zaenkrat v Mariboru samo lovimo in čakamo. Svoje lastne obročane ptice smo že večkrat ujeli in pri tem ugotovili, kako se **ptice spreletajo z enega brega Drave na drugi breg**. Smer tega preletavanja nudi razne zanimivosti selitve s Pohorja v dolino.

O vsem tem, o ptičih naše okolice, o zimskih gostih, o načinu lova pa še drugič mako kramljanja.

Ruby

Luči žare, gosli pojo — zbral se je ves odlični svet. Čeprav sta Ruby in vojvoda Landerdalski že davno otvorila ples, so prihajali še vedno novi vozovi. Minil je že četrti ples, plesne karte so bile že vse izpolnjene, vse je bilo najboljšo volje.

Vojvodinja je s pahljačo pomignila Ruby, ki je pravkar zopet plesala z vojvodo, ter ji napravila prostor poleg sebe. »Pridite, ljublj otrok, darujte mi par minut.«

»Prav rada, vso uro«, je odgovorila Ruby ljubeznivo in sedla k vojvodinji. Morda je bila visoka dama zato tako naklonjena mladi gospe, ker je bila popolnoma drugačna, kakor druge dame njenih krogov. Storiila in govorila je stvari, ki bi se glasile iz drugih ust prav kočljivo, njej pa so se zelo dobro prilegale. »Kako krasen nakit imate!« je vzkliznila Ruby, ko je nastal majhen odmor. Seveda je bil to občuten pogrešek proti dobremu vedenju. Rubyno občudovanje je bilo tako odkrito in prisrčno, da ga je bila vojvodinja vesela.

»Da, tudi meni ugaja,« je odgovorila. »Vojvoda mi ga je podaril dve leti po rojstvu mojega sina.«

»Ali res? O, kako ljubeznivo! Geoffrey mi je daroval tele bisere mesec dni po najini poroki... Zdi se mi, da sva že dolgo, dolgo poročena,« je pristavila smehljaje. »Ampak vaši opali so res prekrasni, njih blesek je tak, kakor mesečina... Ali ste že videli jezero v mesečini z oken severne galerije?«

»Jezero, tukaj? Ne.«

»Niste ga še videli?« se je začudila Ruby. »To je najkrasnejši pogled. O, morate ga videti. Prepričana sem, da vam bo zelo všeč. Pojdite, prosim, pokažem vam ga,« je dejala razvneto ter nehote vstala. Popolnoma je pozabila, da govori z odlično damo, ki ni bila vajena, da bi jo kdo vlačil okrog.

Za hip se je obotavljala, nato se je vdala. Bil ji je nov užitek, da jo vodi mlada dama okrog; doslej je vodila ona mlade dame. Toda Ruby je kazala tako veselje v zavesti, da vzradost vojvodinjo, da ji je to skoraj laskalo. Vstala je, se oprijela Ruby ter šla preko dvorane občudovat jezero v luninem svitu na ljubom mali Irki, ki se ji ni mogel skoraj nihče ustavljati.

(Dalje.)

Spomnite se CMD!

Gospodarske beležke

Tuji kapital v Poljski. Posebna publikacija »Zavoda za vzhodnoevropsko gospodarstvo« v Königsbergu obravnava sedanjo Poljsko. V bogatem pregledu vseh poljskih razmer so navedeni tudi podatki o moči tujega kapitala. V začetku 1937. leta je bilo naloženega v poljskem gospodarstvu 1.6 milijarde zlotih (13 milijard din) tujega kapitala ali 42.5% vseh investicij, katere se za delniške družbe cenijo v celoti na 3.41 milijarde zlotih. Ta inozemski kapital se zbira v 463 družbah, kjer je imel leta 1935, z 62.6% absolutno večino. Domača podjetja, ki jih je seveda več, nimajo niti približno toliko pomena, kakor tuja. Tudi po strokah se pozna premoč inozemskega gospodarja. Tako je bilo v petrolejski industriji 219 milijonov zlotih tujega kapitala ali 87.2%, v električnih napravah 89.7%, v rudarstvu in plavžarstvu 53.6% (ali 458 milijonov), dalje v elektrotehnični industriji 54% in v ke-

mični 50%, po eno tretjino v papirni, lesni in mehaniški industriji. Manjši je delež tujega kapitala v poljski trgovini s samo 22% ali 21.5 milijona zlotih. Seveda je pa baš trgovina v židovskih rokah. — Preteklo leto se je vpliv tujega kapitala v Poljski še povečal, posebno v petrolejski, kemični in elektroindustriji, nazadnje pa v rudarstvu. V usnjarski stroki pa je napredek tujega vpliva izredno visok, in sicer je od 8.7% v letu 1930, že v letu 1936. dosegel 36%. Med udeleženci so predvsem Francija s 391 milijoni, USA 277.2, Nemčija 109.9, Belgija 180.9 milijona zlotih. Te štiri so skupaj investirale 73%, šele za njimi so Anglija, Švica, Avstrija, Holandska, Švedska in ČSR.

Na petkov svinjski sejem v Mariboru dne 11. t. m. je bilo prignanih 169 svinj. Povprečne prodajne cene so bile: 5—6 tednov stare 85—105, 7—9 tednov 110 do 120, 3—4 mesece 145—190, 5—7 mesecev 240—380, 8—10 mesecev 410—480, 1 leto stare 710—810 din za komad. Mesne cene: 1 kg žive teže 5.50—7.75, 1 kg

mrtve teže 8.50—11.25 din. Prodanih je bilo 116 svinj.

Stavka mežnarjev

V angleških cerkvah nameravajo starodavno zvonjenje takozvanih »kariljonov« (skupine do čez tisoč zvonov od malega, ped velikega zvončka pa do največjega, več tonskega orjaka) odpraviti in uvesti kovinaste plošče ali zvočnike. Tej nameri so se uprli ne morda zvonarji, ki zvonove vlivajo, marveč mežnarji, ki cenijo svoje zvonjenje kot veliko umetnost. Z njimi je potegnili tudi ljudstvo, katero si cerkva brez zvonov in pravičnega zvonjenja na more predstavljati. Ko so mežnarji zagrozili s štrajkom proti nameravani novotariji, jih je ljudstvo podprlo.

Ptičja bolnišnica

Posebno bolnišnico za ptice imajo v ameriškem mestu Memphis. Vodi jo gospa Ethel Lawrenceva. Dnevno sprejme in odpušča več desetih malih dvo- in triptih in lahkokrilnih pacientov, ki bolehalo bodisi na poškodbah, slabi prebavi, izpadanju perja, zobobolu — pardon — jezikobolu in še drugih sličnih težjih boleznih. Namesto postelj ima mehko opremljene tčnike, pri operacijah ji služi stotine instrumentov, za prehrano malčkov pa skrbi posebna kuhinja. Medtem ko težji bolniki zapirajo, svoje trudne veke, pozdravljajo rekonvalescenti svojo zdravnico z živahnim živ-zavom.

Širite »Večernik«

Razno

JEDILNE IN SPALNE SOBE sperane, politirane, pleskane ter kuhinjske, najmodernejše opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara, Aleksandrova 48

JOS. TICHY IN DRUG Konce, elektrotehnično po djetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

POHIŠTVO lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloga pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ulica 22, nasproti trdnje V. Weigl. 9-t

STRIZENJE DIN 3. britje 2.—. Najcenejše v Mlinški ul. 8. 1177

ČE HOČETE DOBRO VINO PITI morate v gostilno »Prešernova klet« priti. Trafenik v Gosposki ulici. 1304

NAJLEPŠE MODELE

hitro in ceneno dobite samo v damskem krojaškem salonu Kocpek, Maribor, Stolna ul. 1-I. 1352

SVETLO, SUHO SKLADIŠČE z avtogaražo oddam. Vprašati v mlekarni Koroška cesta št. 10. 1370

SPREJMEM OTROKA v vso oskrbo na deželo. Vprašati: Franja Vodusek, Tržaška cesta 25, Maribor. 1376

KOMU SE NI ZNANO, da obdeluje les, kakor žaganje, struženje (oblanje) itd. po ugodnih cenah Strojno mizarstvo Hrastnik, Pobrežje. 1377

IZDELUEM vsakovrstne košare, stole, mize, koše, košare za papir po nizki ceni. Peter Kočič, košarsko pletarska delavnica, Vojašniška 7. 1389

KAM PA JUTRI? Vsi na koncert in na dobro kapljico ter domače klobase v gostilno Žizek Aleksandrova cesta 11, Krčevina. 1395

KRUH IN MOKA ZA DIABETIČARJE!

Zadnji čas se sladkorna bolezen zopet naglo širi. Večini bolnikov je predpisana stroga dieta, ki omejuje uživanje ogljikovih hidratov na minimum. Človek mora za vzdrževanje organizma uživati določeno količino ogljikovih hidratov, a ta količina mora biti neznatna. To velja zlasti za kruh, ki je najvažnejša človeška hrana. Danes se proizvajajo razne vrste kruha, boljše rečeno krušni surugati, ki ali sploh ne vsebujejo ogljikovih hidratov, ali pa jih imajo le jako malo. Zato pomeni za diabetečarje veliko srečo kruh, ki ga izdeluje po metodi dr. Senftnerja pekarna Scherbaum. Ta kruh je izvrstnega okusa in se ga more zavžiti dvakrat toliko kot navadnega, ker organizem jako dobro prebavlja ogljikove hidrate radi dodatka specialnega razstinskega insulina. Kruh ostane svež tudi po osmih dneh ako se ga hrani na hladnem prostoru. Diabetečarji, naročite ta kruh, ki ga dobite edino v pekarni Scherbaum, Maribor Grajski trg. Po želji tudi pošt na dostavo. 1330

Prodajalca

verziranega v barvah in kemikalijah sprejme veletrgovina. 1422

Obširne ponudbe na UPRAVO pod »SAMOSTOJNO DELO«!

NAZNANILO! Naznanjam svojim cenjenim damam, da sem se preselila iz Vrbanove 69 v Ljubljansko 41 ter se priporočam še v nadalje. M. Malec, hišna šivilja. 1404

POSREDOVALNICA »MARSTAN« Državna c. 20, se priporoča za: dajanje informacij, promet s posestvi, preskrbo narčil, izmenjavo dobrin itd. Začasno posluje pismeno. — Pismom priložiti znamke za rešitev. 1414

HALO! Izgotavljam spalnice, jedilnice, kuhinje itd. po lastnih in predloženih načrtih po zmernej ceni. Za strogo solidno izdelavo jamčim 3 leta. Kdor ima namen nabaviti si pohištvo, naj pohiti da se v polni meri prepriča. Mizarstvo Ant. Maver, Koroška c. 46, vhod iz vrtnice ulice. 1433

Posest

ENONADSTROPNA HIŠA, vili slična, v Studencih, na prodaj. Potrebno 120.000 din gotovine, ostanek hipoteka. Naslov v upravi »Večernika«. 203

STAVBENE PARCELE v centru, prvovrstni prostor ugodno na prodaj. Vallak, kino »Union«, Maribor. 1317

HIŠA na prodaj. Sp. Radvanjska 33 Nova vas. 1416

Mi priporočamo

za **hotele**
penzije
kavarne
in **gostilne**

Namizne garniture v platnenem in bombažnem damastu

Pisane vrtnice prte, indanthren barvani

Servijete, brisače in brisalke

SCHROLL-ovo platno za posteljno perilo v vseh širinah in kakovostih

Blago za zavese v vseh barvah in vzorcih

Nasa velika izbira, kakor tudi naše ugodne cene omogočajo usakemu cenen nakup 1382

Tekstilana Büdefeldt

Maribor, Gosposka ulica 14

Srečke

DRŽ. RAZREDNE LOTERIJE

kupite pri

Bančno kom. zavodu Maribor, Aleksandrova cesta 40

BO OBILO SREČE!

1390

Novi modeli

ARDIE
SACHS
VICTORIA

1938
materna kolesa
so prispela!

Oglejte si veliko zalogo brezobvezno — V račun vzamemo rabljena motorna kolesa — Ves pribor motornih koles na zalogi — Kvalitetno blago, nizke cene! V predsezoni znaten popust! 818

J. HOJNIK, generalno zastopstvo - Maribor, Frančiškanska ul. 13

Globoko užalosteni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljuba in nepozabna hčerka in sestra, gospodična

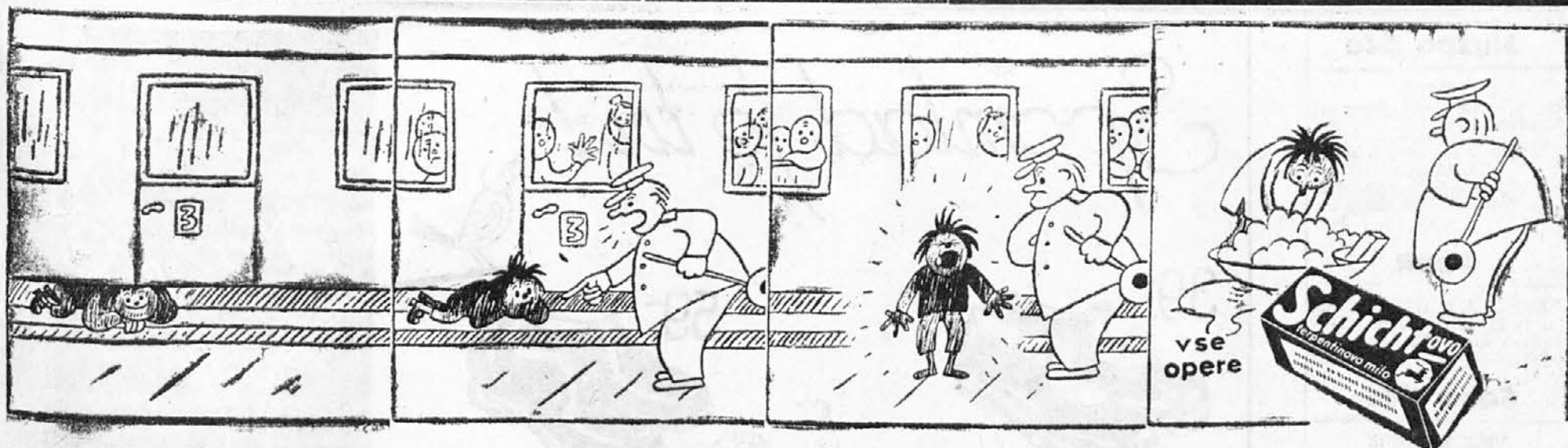
JELICA KUMBATOVIČ
DIJAKINJA REALNE GIMNAZIJE

v petek dne 11. marca 1938 po dolgi in težki bolezni v 17. letu življenja prevredna s tolažili sv. vere Bogu vdano v Gospodu zasopala. Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek dne 14. marca 1938 ob 15. uri od mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju. Sv. maša zadušnica bo brana v torek dne 15. marca 1938 ob pol 9. uri v frančiškanski cerkvi v Mariboru. MARIBOR, dne 12. marca 1938.

Zalujoči starši:

Dr. KUMBATOVIČ FILIP in TEREZIJA roj. KALAN in brat FILIP

1429

Vabimo Vas,

da naročite najstarejšo slovensko revijo za leposlovje, književnost in kritiko

„Ljubljanski zvon“

ki stopa letos v osemindeseto leto svojega obstoja.

»Ljubljanski Zvon« uživa v vsej državi, pa tudi v inozemstvu velik ugled.

»Ljubljanski Zvon« je bil od svojega postanka središče slovenskega kulturnega razvoja. Prvi slovenski pesniki, pisatelji in kulturni delavci so bili njegovi sotrudniki.

»Ljubljanski Zvon« se v svojem več kot polstoletnem obstoju ne ponaša samo z najlepšimi umetniškimi stremljenji slovenskega naroda, ves čas je posvečal tudi veliko pozornost vsem panogam našega narodnega prizadevanja in naše narodne borbe, kakor sploh vsega slovenskega javnega življenja.

Tem smerem slovenske revije je ostalo tudi sedanje uredništvo zvesto. Slovenska revija »Ljubljanski Zvon« se v zmedu današnjega časa ne sme gibati samo v ožjih literarnih mejah, ampak mora obvarovati vse probleme, v katerih se osredotoča naša narodna usoda in na katere iščete odgovora tudi Vi sami v borbah sedanjega življenja.

»Ljubljanski Zvon« hoče tudi nadalje ohraniti svoj tradicionalni sloves s tem, da se drži pri obravnavanju vseh slovenskih in svetovnih vprašanj principa kulturne višine in kvalitetne izbire.

»Ljubljanski Zvon« združuje pod sedanjim uredništvom do 50 slovenskih kulturnih delavcev od najpomembnejših predstavnikov današnje slovenske literature in znanosti do mlajših in najmlajših moči.

»Ljubljanski Zvon« skuša biti hkrati tudi razglednik po širokem svetu in ima posebne inozemske dopisnike. Revija Vam nudi možnost hitrejši orientacije v knjižnih, kakor splošnih človeških vprašanjih ter Vam postane pomočnik in tovariš v Vaših prijetnih in tudi skrbi polnih življenjskih okoliščinah.

Biti naročnik najstarejše slovenske kulturne revije pomeni danes več kakor biti zgolj knjižni ljubitelj. Zato Vas vabimo, da pristopite v krog naročnikov »Ljubljanskega Zvona«.

Naročnina Din 120.— celoletno, za dijake Din 90.—. Plačuje se celoletno, polletno, četrtno ali v mesečnih obrokih.

TISKOVNA ZADRUGA
LJUBLJANA
Dalmatinova 10

Službo dobi

SAMOSTOJNA KUCHARICA
za vse se išče. Predstaviti dnevno od 1.—3. ure Razlagova 15/II. 1368

SLUŽKINJA.
snažna, zdrava in poštena, 30—40 let, vajena vseh hišnih opravil, pranja perila in likanja se sprejme takoj. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Večernika«. 1385

DRUŽABNIKU(ICI)
z veseljem za novo gospodarstvo, se nudi prilika za sodelovanje. Polnopravne ponudbe pod »Samostojnost« na »Marstan« Državna c. 20 1415

DVA SOBOŠLIKARSKA EN PLESKARSKA POMOČNIKA
sprejem. Tvrda Vojska Drago, Jurčičeva 6. 1423

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
za mešano delo sprejem. Vide, Nova vas. 1424

Sprejem **KROJAŠKEGA POMOČNIKA**
dobro izvežbanega za velike komade. Viktor Kos, Dravska 6. 1430

Vinogradniki!

Trsnica in drevesnica kmetijske družbe v Slovenskih Konjicah

ima še za oddajo večje število lepih cepljenk vseh priznanih sort na raznih podlagah, ter sadna drevesa visoko debelina in tudi v grmičastih oblikah. 1228

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tisočkrat preizkušen kot varčen dober motor!

ZASTOPSTVO:

Maribor, Vetrinjska ul. 11

Mal' položi dar domu na oltar!

Specijaliteta firme:

BRUNO MOSER

Zemun III., Moserjeva 1
TELEFON št. 4088

ZASTOPNIK:

Franc Vogrin
Maribor, Maistrova ulica 15/I.

1411

TELEFON št. 2664

Zobje so jo izdali...

Samo z BOTOT nenasto pusto za zobe. pobelijo zobe v kratkem času. Kupite še danes propagand. tubo za D 5.— Uspeh Vas bo navdušil.

Malo boste potrošili, a mnogo pridobili
če bo tudi Vaš oglas v slavnostni številki

ob 70 letnici
„Slovenskega Naroda“

Ne pozabite, da je tako ugodna prilika za uspešno in učinkovito reklamo v 70 letih samo enkrat

Zahtevajte cenik! Pojasnila dobite tudi v naši podružnici, Strossmayerjeva ul. 31.

Zahvala

Za dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše nad vse ljubljene soproge in mamice, gospe

Ivane Pečnik

izrekamo tem potom najprisrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo izrekamo pevskemu društvu „Jadran“ za v srce segajoče žalostinke, darovateljcem prekrasnih vencev in šopkov in vsem, ki so spremljali drago pokojnico na njeni zadnji poti.

MARIBOR, dne 12. marca 1938.

ZALUJOCI OSTALI

Službo išče

PERICA
gre prāt na dom. Vprašati
Magdalenska ul. 37. 1396
Pridna, pošena, mlada, boljša
KUHARICA
išče službo. Nastop s 15. mar-
cem. Zbičarini, Zrinskega trg
9/II. 1408

Pouk

NEMŠČINA, ITALIJANŠČINA
po lahki, hitri metodi. Tru-
barjeva 4, pritličje desno. Te-
lefon 24-24. 1407

Sobo išče

VIŠJI URADNIK
išče lepo opremljeno sobo z
uporabo kopalnice in poseb-
nim vhodom v V. okraju ali:
Glavni trg, Gosposka ulica,
Ulica 10. oktobra, Kopalniška
ulica do Trga svobode, Slom-
škov trg in začetek Tattenba-
chove ulice. Ponudbe na upr.
»Večernika« pod »Višji urad-
nik«. 1364

Stanovanje išče

IŠČEM LEPO DVOSOBNO
STANOVANJE
s pritlikinami v bližini tovar-
ne Wögerer, kolodvora ali
Tomšičevega drevoreda, s 1.
aprilom. Naslov v upravi. 1369

DVOSOBNO STANOVANJE
išče s 1. aprilom državni
uslužbenec. Ponudbe na upra-
vo pod »Srečko«. 1421

Znanja želi

ZNANJE ŽELIM
s starejšim gospodom. Po-
nudbe na upravo lista pod
»Skupno gospodinstvo«. 1380

KOLESA

„Wanderer“
v vseh cenah in izdela-
vah, otroški vozički na
krogličnih ležajih v
najmodernejši opremi.
F. Lepoša
Maribor, Aleksandrova 39
Najnižje cene!
Ugodno odplačevanje na
na obroke. 1437

Umetna gnojila

vseh vrst za vrt in polja
vedno na zalogi pri trdkih
Andrašič, Maribor
1387

Za polovanje.

za vsakdanjo rabo
v veliki izbi pri
Jv. Kravasu
1366 Aleksandrova c. 13

Spomlad je tu!

39.-

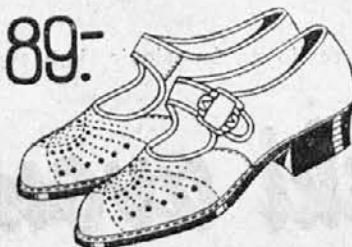
Najbolj zahtevan otroški čevlji iz finega
laka in z močnim usnjenim podplatom.

59.-

Zelo okusni nizki čevlji iz finega laka.

89.-

čevlji za deklice iz finega telečjega
boksa v črni ali rjavi barvi, z nizko
peto in zelo lepo okrašeno zaponko.

89.-

Zenski čevlji iz finega rjavega ali čr-
nega boksa z visoko peto. Zelo prak-
tični, primerni za spomladne spreho-
de.

109.-

Eleganten in zelo lep damski troteur
čevlji iz finega telečjega boksa s pol-
visoko usnjeno peto. Bogato perforir-
anje je zadnja modna novost.

129.-

Elegantni in zelo lepi troteur čevlji za
deklice, iz finega modrega semša, pa-
spolirani in okrašeni s črnimi ali belimi
usnjem. Zelo primerni za spomladni
kostum.

119.-

Elegantni moški čevlji oglate oblike,
izdelani so iz dobrega telečjega boksa z
usnjenim podplatom. Izdelujemo jih v
črni in rjavi barvi.

149.-

Lep moški čevlji, izdelan iz finega
boksa v črni in rjavi barvi, šivan na
rom, praktičen za vsako priloznost.

Rata

Svilo

Damsko perilo
ženske in moške nogavice
kakor šiviljski in krojaški pribor

najcenejše v novi trgovini

F. KRAMARŠIČ Manufakturna
Maribor, Gosposka ul. 13 modna trgovina 1393

Širite „Večernik“

Uprava občine Ruše

bo prodala na
javni licitaciji

dne 4. aprila 1938 ob pol 3. uri popoldne
inventar za zdravniško ordinacijsko sobo z
operacijsko mizo. Kupci se naj zberejo takrat
v občinski pisarni v Rušah, kjer se dobe
vedno tozadevne podrobne informacije. 1367
UPRAVA OBČINE

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na ogli
Gosposke - Slovenske ulice

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso
svojo davčno možjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun
po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica